

Lisa 12

VALIKAINE „DRAAMAÕPETUS“

Sillamäe Vanalinna Kooli õppekava

Kehtestatud direktori käskkirjaga nr 1-1/2024/4

SISUKORD

1. Kavandamine ja korraldamine.....	3
2. Üldinfo.....	3
Valikõppeaine kirjeldus.....	3
Õppe- ja kasvatusesmärgid.....	3
Õppesisu ja õpitulemused.....	4
I kooliaste.....	4
II kooliaste.....	6
Õppekeskkond.....	7
Sotsiaalne õppekeskkond.....	7
Füüsiline õppekeskkond.....	8
Hindamine.....	8

1. KAVANDAMINE JA KORRALDAMINE

Õppeaine	2. klass	3. klass	4. klass
Informaatika	70	35	35

2. ÜLDINFO

Valikõppeaine kirjeldus

Draamaõpetus toetab kõikide teiste ainete õppimist. Selles kasutatakse teatrivahendeid ja draamatehnikaid õppija loovuse, suhtlemisoskuste ja ettevõtlikkuse arendamiseks ning inimsuhete mõistmiseks. Õpilased õpivad verbaalsete ja mitteverbaalsete draamatehnikate kaudu väljendama oma ideid, mõtestama inimsuhteid, kavandama loovalt draamakeskkondi, tegutsema erinevates situatsioonides ning hindama enese ja teiste toimetulekut kujutletavates olukordades. Koostöine draamategevus toimib kui sotsiaalne laboratoorium, kus on võimalik arendada elulisi oskusi ja võimeid: empaatiat, sallivust, koostöö-, läbirääkimis-, eneseväljendus-, enesekehtestamis- ja refleksioonioskusi, pingetaluvust ja kriitilist mõtlemist. Draama kaudu saab turvaliselt käsitleda õppijaile olulisi tundlikke teemasid ja harjutada erinevaid sotsiaalseid situatioone. Draama kui kunstivorm kujundab väärtushinnanguid, toetab õpilase kultuurilist identiteeti, ettevõtlikkust ja vastutuse võtmist kodanikuna. Draamaõpetuses väärtustatakse protsessi, mitte lõpptulemust. Oluline on, et lisaks igas tunnis antavale tagasisidele reflekteeriks õpilane draamaõpetuse kursuse lõppedes kogu õppeprotsessi, sh enese panust ühisloomesse ja koostööoskust kaaslastega. Samuti reflekteerib protsessis osaleja enese toimetulekut, arengut ja saavutusi draamakursusel. Selleks võib kasutada loovtegevuslikke refleksioonimeetodeid: hetke märkimist, pilditehnikat, elavat skulptuuri jne.

Draamaõpetus arendab olulisi õpipädevusi: kuulamisoskust, oma arvamuse kujundamist ja sõnastamist, suulist ja füüsilist eneseväljendust.

Õppe- ja kasvatuseesmärgid

Teadmised: Õpilane mõistab draama kui kunstiiliigi toimimise põhimõtteid, tunneb erinevaid draamatehnikaid ja eakohasel tasemel teatriterminoloogiat.

Oskused: Õpilane arendab draamatehnikate kaudu sotsiaalseid oskusi, eneseväljendust ja loovust ning arusaamist inimsuhetest ja ühiskonnast.

Hoiakud: Õpilane väärtustab loomingulist koostööd, ideede paljusust ja võtab vastutuse tulemuse eest.

Draamaõpetuse valikõppeaine õppimisel õpilane:

- 1) rakendab oma ideid individuaalses ja ühistegevuses, väärtustab enese ja teiste loovust;
- 2) tunneb erinevaid draamatehnikaid ja kasutab neid sotsiaalse tegelikkuse tundma õppimiseks ja sellega toime tulemiseks;
- 3) tunneb oma individuaalseid füüsilisi ja psüühilisi ressursse, teab oma tugevaid ja nõrku külgi, arendab oma kehakeelt ja eneseregulatsiooni oskusi;
- 4) osaleb sotsiaalsetes tegevustes, julgeb võtta vastutust;
- 5) arendab oma esinemisoskusi: teeb ennast publikule nähtavaks ja kuuldavaks ning oma sõnumi arusaadavaks;
- 6) mõistab draama kui kunstiliigi toimimise põhimõtteid, tunneb teatriterminoloogiat ja annab ausat, konstruktiivset ja heatahtlikku tagasisidet teiste sooritusele.

Õppesisu ja õpitulemused

I kooliaste

I kooliaste Teemad	Õpitulemused	Töövõtted ja tehnikad Reflekteerimine, tagasisidestamine
Keskendumine ja tähelepanu, kuulamine	Kuulab juhendajat ja kaaslasi, teeb kuuldust järeldusi ja tegutseb vastavalt. Arendab oma taju ja tähelepanu: kirjeldab esemeid kompimise, nuusutamise, maitsmise, kuulamise ja vaatlemise teel. Järgib koostegevuse reegleid.	<ul style="list-style-type: none">• tähelepanuringid• oma tunnete ja meeleolu kirjeldamine• erinevatelt kaugustelt helide kuulamine• sosina kuulamine
Kehakeel: miimika, žest, hoiak, rütm, tempo	Väljendab kehakeeles erinevaid meeleolusid ja olukordi. Valitseb oma keha erinevates draamategevustes. Kujutab olukordi, esemeid, töid, tegevusi liikumise kaudu. Liigub vabalt ruumis ja kasutab liikumisel kogu ruumi.	<ul style="list-style-type: none">• nimemängud• kajamängud• pilditehnika• pildi elustamine• peegeldamine pantomiimina• matkimismängud• liikumine muusikasse

I kooliaste Teemad	Õpitulemused	Töövõtted ja tehnikad Reflekteerimine, tagasisidestamine
Töö häälega: diktsioon, selge kõne, kõne väljenduslikkus, tugevus	Kasutab oma häält erinevate meeleolude väljendamiseks, räägib selgelt ja kuuldavalt.	<ul style="list-style-type: none"> • rütmimängud • kajamängud • hääletreening, sh hääletugevus, kõneselgus, väljenduslikkus jms • retsiteerimine
Improviseerimine	Kujutleb olukordi ja kirjeldab neid kõikide meelte kaudu. Osaleb rollimängus, kus tegelasteks on esemed, nähtused ja olendid. Liigub ja tegutseb muusika meeleolule ja rütmile vastavalt.	<ul style="list-style-type: none"> • kujutlusmängud • rollimängud • laulumängud • pilditehnika • skulptuur • kirjutamine kehakirjas
Lugude jutustamine	Komponeerib rühmatööna ühise loo. Tutvustab loo tegelasi ja põhjendab oma valikuid.	<ul style="list-style-type: none"> • loov jutustamine • pildi ja situatsiooni kirjeldamine • jutustamine ja tegevus samal ajal
Rolli loomine	Leiab endale kujutletavas olukorras sobiva rolli ja arendab seda.	Loovmäng
Dramatiseerimine	Dramatiseerib tegevuslikult loo, loob pilte ja dialooge.	<ul style="list-style-type: none"> • pilditehnika • paarisdialoogid
Etenduse vaatamine ja analüüs	Vaatab õppeaasta jooksul vähemalt ühte teatrietendust. Kirjeldab etenduses toimunut.	<ul style="list-style-type: none"> • suuline tagasiside etendusele; • oma arvamuse sõnastamine
Töö tekstiga	Arutleb teksti sisu ja mõtte üle. Analüüsib tegelaskuju iseloomu ja motiive.	<ul style="list-style-type: none"> • luule- või proosateksti • tegevuslik analüüs • protsessdraama • teksti esitamine • etüüd

II kooliaste

Õpitulemused	Töövõtted ja tehnikad reflekteerimine, tagasisidestamine	Õpitulemused
Keskendumine ja tähelepanu	Organiseerib ennast ruumis. Järgib koostegevuse reegleid. Panustab loovatesse ühistegevustesse.	<ul style="list-style-type: none"> tutvumismängud ruumimängud tunnetusmängud kujutlusmängud
Kehakeel	Häälestub kehaliselt tegevusele ja valmisolekuks draamategevusteks. Väljendab kehakeeles erinevaid meeleolusid ja olukordi. Kujutab olukordi, esemeid ja tegevusi liikumise kaudu. Valitseb oma keha ja häält vastavalt olukorrale.	<ul style="list-style-type: none"> draamamängud loovliikumine peegli-harjutused rütmiharjutused pilditehnika jäljendamine pantomiim nähtu tõlgendamine ja kirjeldamine lõdvestumisharjutused
Töö häälega	Kasutab enne suulist etteastet hääleharjutusi selge häälduse ja hea diktsiooni saavutamiseks. Valib kohase hääleregistri ja kõnetempo.	<ul style="list-style-type: none"> hingamisharjutused artikulatsiooni-harjutused tekstipõhised harjutused hääleimprovisatsioonid sõnalised improvisatsioonid
Improvisatsioon	Kuulab ja märkab partnerit ning võtab vastu mängusituatsiooni. Võtab vastu ja arendab teiste ideid, pakub välja oma lahendusi.	sõnalised ja sõnatud improvisatsioonid
Lugude jutustamine	Kavandab ja jutustab individuaalselt ja rühmas loo. Kujutab loo karaktereid ja tegevusi oma hääle ja kehaga. Loob lugudele sobivaid helitaustu.	<ul style="list-style-type: none"> lugude loomine paaristööna ja rühmiti helimaastik jutustamine ja tegevus samal ajal etüüd

Õpitulemused	Töövõtted ja tehnikad reflekteerimine, tagasisidestamine	Õpitulemused
		<ul style="list-style-type: none"> • sõnaline ja tegevuslik refleksioon
Rolli loomine	<p>Täidab erinevaid rolle, tegutseb ja kõneleb rolli seisukohalt.</p> <p>Vahetab rolle ja reageerib paindlikult olukorra muutumisele.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rolli improvisatsioonid • tegelaskuju elulugu • protsessdraama • foorumteater
Dramatiseerimine ja stseeni lavastamine	<p>Määrab sündmuse, koha, aja ning tegelased.</p> <p>Loob dialoogi või monoloogi.</p> <p>Alustab ja lõpetab stseeni.</p> <p>Loob misanstseeni ja tingliku lavakujunduse.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • tegelaskujude elulugude kirjeldamine • stseeni pealkirjastamine • etüüd • rühmatöö, paaritöö • kirjeldab tehtut ja annab tagasisidet
Etenduse vaatamine ja analüüs	<p>Vaatab õppeaasta jooksul vähemalt ühte teatrietendust.</p> <p>Kirjeldab teatrielamust lavastuse, näitlejatöö, heli-, valgus- ja lavakujunduse kaudu.</p> <p>Arutleb etenduse sisu ja mõtte üle.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • suuline või kirjalik tagasiside etendusele • oma arvamuse sõnastamine ja argumenteerimine

Õppekeskkond

Sotsiaalne õppekeskkond

Draamatundides taotletakse tavatundidest erinevalt õppijate suuremat füüsilist liikuvust, emotsionaalset aktiivsust ja loovat panustust.

Õpilaste hääleline ja kehaline eneseväljendus on oodatud, improvisatsioonitehnikad avavad õppijate spontaansust ja loovust, emotsioonid avanevad ja õhkkond võib kirglikuks minna. Et luua turvalist õhkkonda, tuleb grupil õppeprotsessi jooksul õppida üksteist kuulama, üksteisega arvestama, et koos tulemuslikult õppeprotsessi kujundada. Soovitav on õppijate grupiga eelnevalt sõlmida draamalepe ja kehtestada suhtlemise ja ühistegevuse reeglid.

Õpetaja suunab draamategevusi sageli interaktiivselt ja töötab selles suunas, et anda autoriõigus järkjärgult üle õppijatele, kes saavad rühmatöös oma ideid sõnastada, tegevustesse vormida ning teistele esitada.

Draamaprotsess ise on kaasav ja eeldab aktiivset osalemist.

Teatritehnikad ja vahendid pakuvad õppijatele mitmel tasemel osalusvõimalust. Iga osaleja võib õppeprotsessis valida endale sobiva rolli, mil määral ja kuidas panustada. Draamatundides töötatakse grupikeskselt ja tihti ringis. Pidevalt grupiga läbi rääkides liigub õpetaja ühistegevuse reeglite kollektiivse jälgimise ehk iseorganiseerumise suunas. Grupis õppimine on ühtlasi demokraatia õpe – õppekeskkond annab võrdsed võimalused eneseväljenduseks ning taotleb igaühe panustust ning vastutust. Nii õpetaja kui ka õppijad reflekteerivad õppeprotsessi läbivalt kavandamise faasis, tegevuse kestel ja tegevuste järel. Õppijate tagasiside õppeprotsessile ja õpetajale on teretulnud. Õpetaja arvestab tegevuste valikul erivajadusi ja kavandab sellest lähtuvalt grupi õppeprotsessi.

Füüsiline õppekeskkond

Kvaliteetne draamaprotsess eeldab õppijatelt suuremat kontsentratsiooni, haaratust ja sisseelamist kujutletud olukordadesse, mistõttu on soovitav

organiseerida õppegrupile pikemad tunnid kui 45 minutit. Draamatöö on tulemuslikum, kui ühes grupis on 16–20 õppijat ja kool saab suured klassikomplektid jaotada kaheks õppegrupiks.

Tunde viiakse läbi hästi õhutatavas ruumis, kus on võimalik vabalt liikuda ja saab vajaduse korral mööblit ümber paigutada, või kergesti teisaldavate toolide ja laudadega ruumis, kus on ka muusikavõimalused. Lava olemasolu ei ole ilmtingimata nõutav, aga lavavõimaluste, elementaarse heli- ja valgustehnika olemasolu annab võimaluse õppetegevusi mitmekesistada. Draamatundi tulevad õppijad mugavas, liikumist võimaldavas riietuses ja vahetusjalatsites. Mängud ja draamategevus võib kanduda põrandale, mis peab olema puhas ja ohutu. Kuna tegutsetakse ja häälitsetakse aktiivselt, võib tunni mürafoon olla tugevam, mispärast oleks hea, kui need ei segaks teiste tundide tööd.

Hindamine

Tagasiside andmiseks on väga olulisel kohal kujundav hindamine. Ühtki tegevust ei hinnata võimekuse, vaid isikliku arengu baasil.

Hinnatavad tegevused ja etteasted tuleb eelnevalt õpilastega koos kokku leppida: stseenides või näidendis osalemine, luule- ja proosateksti esitamine, individuaalsed ülesanded, tunnitöö.